

Model de manual d'acollida en Prevenció de Riscos Laborals

A l'Ajuntament fem
Prevenció de Riscos Laborals

tu també!

Diputació
Barcelona

Índex

1. Objecte	4
2. Introducció	4
3. Política de prevenció de l'ajuntament.....	5
4. Drets i obligacions dels treballadors en matèria de prevenció de riscos (segons els articles 14 i 29 de la llei de prevenció)	7
4.1. «Dret a la protecció davant els riscos laborals».....	7
4.2. «Obligacions dels treballadors en matèria de prevenció de riscos»	8
5. Comunicació d'un risc o d'una proposta d'una millora en relació amb la seguretat i la salut laboral	9
6. Línies bàsiques d'actuació en cas d'emergència	10
7. Accidents de treball: Què són i com actuar en cas d'accident	11
8. La prevenció dels accidents de treball és cosa de tots.....	12
9. Protecció dels treballadors especialment sensibles.....	13
9.1. Protecció de la maternitat	13
9.2. Protecció dels menors	14
10. Vigilància de la salut	15

1. Objecte

L'objecte d'aquest document és servir de model per a la confecció d'un manual d'acollida en prevenció de riscos laborals. En aquest sentit, cal que cada ajuntament l'adapti a les seves circumstàncies específiques.

2. Introducció

Aquest document és un manual adreçat a tot el personal treballador de l'Ajuntament, especialment el de nova incorporació, amb l'objectiu de fer conèixer els aspectes següents relatius a la prevenció de riscos laborals:

1. La política de prevenció de riscos laborals de l'ajuntament.
2. Els drets i les obligacions del personal en matèria preventiva.
3. Les línies bàsiques d'actuació en cas d'emergència.
4. Els riscos generals i les mesures de protecció adients.

També es considera adient fer conèixer uns altres aspectes més específics sobre la prevenció de riscos laborals però d'interès comú a tot el personal de l'ajuntament:

1. Els canals de comunicació d'un risc o d'una proposta d'una millora en relació amb la seguretat i la salut laboral.
2. Els accidents de treball: Què són i com actuar en cas d'accident de treball.
3. Els equips de protecció individual.
4. La protecció de la maternitat.
5. La protecció dels menors.
6. La protecció dels treballadors especialment sensibles.

3. Política de prevenció de l'ajuntament

Amb l'objecte d'aconseguir els nivells més alts de seguretat i salut, l'ajuntament declara els següents principis bàsics de la seva política de prevenció de riscos laborals:

- » L'ajuntament és una administració pública compromesa amb la societat, el medi ambient i la salut dels seus treballadors, i respecta el marc legal i normatiu establert per a cada cas.
- » Assumeix la necessitat d'una millora continuada en la qualitat dels seus serveis, processos i condicions de treball. Això s'aconsegueix amb la feina ben feta i assegurant que no sigui realitzada cap tasca sense les degudes mesures de seguretat.
- » Una gestió adequada implica adoptar les mesures per a la identificació, l'avaluació i el control dels possibles riscos per eliminar-los o minimitzar-los.
- » Les persones constitueixen el valor més important que garanteix el nostre futur. Per això han d'estar qualificades i identificades amb els objectius de l'organització, i les seves opinions han de ser considerades.
- » Totes les activitats es duen a terme sense comprometre els aspectes de seguretat i salut per consideracions econòmiques i de productivitat.
- » Per dur a terme aquests principis, s'assumeixen els compromisos següents:
  - » Tot el personal amb comandament assegura unes condicions correctes dels treballadors al seu càrrec. Per a això, mostra interès i dóna exemple com a part de la seva funció.
  - » L'ajuntament promou i estableix els mitjans necessaris perquè la comunicació de deficiències i els suggeriments de millora siguin analitzats i, si és possible, aplicats. L'esperit d'innovació i de millora continuada és fonamental per al futur de l'ajuntament.
  - » És per això que estableix vies d'intercanvi d'informació i de cooperació entre el personal per millorar continuadament la manera de fer el treball i de prestar els serveis.
  - » Informa i forma el personal treballador dels riscos inherents al seu treball, així com dels mitjans i les mesures que s'han d'adoptar per prevenir-los.

- » Per a això, disposa dels procediments necessaris per al desplegament de les diferents activitats preventives.
- » Analitza tots els accidents amb potencial de dany i inicia la seva correcció immediatament.
- » La política de prevenció de l'Ajuntament té com a prioritats específiques:
  - » Evitar els riscos.
  - » Avaluar els riscos que no es puguin evitar.
  - » Combatre els riscos en origen.
  - » Adaptar el treball a la persona.
  - » Tenir en compte l'evolució de la tècnica.
  - » Substituir el que sigui perillós pel que comporti poc o cap risc.
  - » Planificar la prevenció.
  - » Adoptar mesures que anteposin la protecció col·lectiva a la individual.
  - » Donar les instruccions degudes als treballadors.

4. Drets i obligacions dels treballadors/es en matèria de prevenció de riscos (segons els articles 14 i 29 de la llei de prevenció)

4.1. «Dret a la protecció davant els riscos laborals»

»Els treballadors tenen dret a una protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball. L'esmentat dret suposa l'existència d'un correlatiu deure de l'entitat local de protecció dels treballadors enfront dels riscos laborals.

»Aquest deure de protecció constitueix, igualment, un deure de les administracions públiques respecte del personal al seu servei. Els drets d'informació, consulta i participació, formació en matèria preventiva, paralització de l'activitat en cas de risc greu i imminent i vigilància dels seu estat de salut, en matèria de seguretat i salut en el treball.

»En compliment del deure de protecció, l'entitat local haurà de garantir la seguretat i salut dels treballadors al seu servei en tots els aspectes relacionats amb el treball. A aquests efectes, en el marc de les seves responsabilitats, l'entitat local realitzarà la prevenció de riscos laborals mitjançant la integració de l'activitat preventiva a l'empresa i l'adopció de totes les mesures que siguin necessàries per a la protecció de la seguretat i salut dels treballadors, amb les especialitats que es recullen en els articles següents en matèria de pla de prevenció de riscos laborals, avaluació de riscos, informació, consulta i participació i formació dels treballadors, actuació en casos d'emergència i de risc greu i imminent, vigilància de la salut, i mitjançant la constitució d'una organització i dels mitjans necessaris en els termes establerts en el capítol IV d'aquesta llei.

»L'entitat local desenvoluparà una acció permanent de seguiment de l'activitat preventiva a fi de perfeccionar de manera continuada les activitats d'identificació, avaluació i control dels riscos que no s'hagin pogut evitar i els nivells de protecció existents i disposarà el que és necessari per a l'adaptació de les mesures de prevenció assenyalades en el paràgraf anterior a les modificacions que puguin experimentar les circumstàncies que incideixin en la realització del treball.

»L'entitat local ha de complir les obligacions que estableix la normativa sobre prevenció de riscos laborals. »

»Les obligacions dels treballadors establertes en aquesta llei, l'atribució de funcions en matèria de protecció i prevenció a

treballadors o serveis de l'entitat local i el concert amb entitats especialitzades per al desplegament d'activitats de prevenció complementaran les accions de l'entitat local, sense que per això l'eximeixin del compliment del seu deure en aquesta matèria, sense perjudici de les accions que pugui exercitar, si escau, contra qualsevol altra persona.

»El cost de les mesures relatives a la seguretat i salut en el treball de cap manera no pot ser a càrrec dels treballadors.»

4.2. «Obligacions dels treballadors en matèria de prevenció de riscos»

«Correspon a cada treballador vetllar, segons les seves possibilitats i mitjançant el compliment de les mesures de prevenció que en cada cas siguin adoptades, per la seva pròpia seguretat i salut en el treball i per la d'aquelles altres persones que pugui afectar la seva activitat professional, a causa dels seus actes i omissions en el treball, de conformitat amb la seva formació i les instruccions de l'entitat local.

»Els treballadors, d'acord amb la seva formació i seguint les instruccions de l'entitat local, deuran en particular:

»Utilitzar adequadament, d'acord amb la seva natura i els riscos previsibles, les màquines, aparells, eines, substàncies perilloses, equips de transport i, en general, qualsevol altre mitjà amb què desenvolupin la seva activitat.

»Utilitzar correctament els mitjans i equips de protecció facilitats per l'entitat local, d'acord amb les instruccions rebudes d'aquesta.

»No posar fora de funcionament i utilitzar correctament els dispositius de seguretat existents o que s'instal·lin en els mitjans relacionats amb la seva activitat o als llocs de treball en què aquesta tingui lloc.

»Informar immediatament el seu superior jeràrquic directe, i els treballadors designats per realitzar activitats de protecció i de prevenció o, si escau, el servei de prevenció, sobre qualsevol situació que, al seu parer, comporti, per motius raonables, un risc per a la seguretat i la salut dels treballadors.

»Contribuir al compliment de les obligacions establertes per l'autoritat competent a fi de protegir la seguretat i salut dels treballadors en el treball.

»Cooperar amb l'entitat local perquè aquesta pugui garantir unes condicions de treball que siguin segures i no comportin riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors.»

5. Comunicació d'un risc o proposta d'una millora en relació amb la seguretat i salut laboral

Tal com ho preveu la llei de prevenció de riscos, en l'article 18.2, els treballadors tenen dret a fer propostes a l'entitat local, com també als òrgans de participació i representació, adreçades a la millora dels nivells de protecció de la seguretat i salut a l'empresa.

Així doncs, els treballadors de l'Ajuntament podran comunicar un risc o proposar una millora en relació amb la seguretat i salut laborals mitjançant els canals d'informació de l'Ajuntament:

1. Mitjançant la figura del delegat de prevenció. Quan aquesta rebi la comunicació d'un risc o proposta de millora en qüestions de seguretat i salut laboral per part del personal treballador, ha de donar-li tràmit mitjançant un model de comunicació de risc que signa el mateix delegat de prevenció.
2. Si es tracta d'un problema de salut, el personal treballador podrà adreçar-se al responsable de recursos humans, que el posarà en contacte amb el Servei de Prevenció per tal de rebre, si escau, tractament. Quan, a criteri dels professionals del Servei de Prevenció, els motius de la consulta d'aquest puguin tenir relació amb el treball, el seu personal posarà aquest fet en coneixement del responsable de recursos humans.

Per a més informació, podeu adreçar-vos als delegats de prevenció i/o al responsable de recursos humans.

6. Línies bàsiques d'actuació en cas d'emergència

Recomanacions per evitar incendis

- »No apopleu focus de calor intensos a materials combustibles.
- »Repasseu el vostre entorn de treball quan acabeu i no deixeu aparells elèctrics engegats.
- »No sobrecarregueu els endolls.
- »Mantingueu el vostre lloc de treball net i endreçat.
- »Notifiqueu, de manera immediata, qualsevol incendi que detecteu.

Quan detecteu una emergència

Les emergències són esdeveniments de naturalesa greu que demanen una actuació immediata.

- »Notifiqueu-la fent servir el sistema d'avís establert per l'Ajuntament.
- »Indiqueu:
  - Què succeeix.
  - On succeeix.
  - Qui informa.
- »En cas d'incendi, activeu el polsador d'alarma més proper.
- »Mantingueu la calma en cada moment: no correu ni crideu per no provocar pànic. A cada pis, hi ha persones responsables i entrenades per afrontar les emergències.

EN CAS D'EMERGÈNCIA, TRUQUEU AL TELÈFON ASSIGNAT A AQUEST EFECTE PER L'AJUNTAMENT

Quan sentiu el missatge d'evacuació

- »Seguiu les indicacions que us donin els responsables de l'evacuació amb serenitat i sense córrer.
- »En el cas d'estar sols, adreceu-vos a la sortida seguint els recorreguts que indiquen els senyals i els plànols de «vostè és aquí».
- »Utilitzeu les escales principals i les sortides d'emergència seguint els pictogrames de sortida. És prohibit d'utilitzar els ascensors en cas d'incendi.
- »Quan sigueu a l'exterior, adreceu-vos al punt de reunió, situat al voltant de l'edifici, segons la planta on sigueu (vegeu el plànol).

7. Accidents de treball: Què són i com actuar en cas d'accident

Què són els accidents de treball?

Són les lesions o danys personals que el treballador pateix amb motiu de situacions imprevises o no desitjades durant el procés de treball per compte d'altre.

S'entén per lesió corporal el dany sofert per l'accidentat en la seva persona, fruit d'una acció sobtada i violenta d'un agent exterior: ferida, caiguda, tall, aixafament, cremada, etc.

Es consideren accidents laborals els que es pateixen:

- »Quan tenen lloc durant la jornada de treball, dins del mateix centre de treball o per desplaçament.
- »*In Itinere*, durant l'anada al lloc de treball o la tornada.
- »Com a conseqüència del compliment de funcions pròpies de càrrecs electes de caràcter sindical.

Per què succeeixen?

Tot i que els accidents de treball acostumen a associar-se sovint a fenòmens que són fruit de l'atzar, de la fatalitat o d'accions de risc de caire personal, la realitat és que els accidents es produeixen a causa d'una combinació de causes, moltes d'aquestes identificables en el medi laboral, que es poden controlar i prevenir.

Què fer en cas d'accident

- »Comuniqueu el fet al comandament o responsable en aquell moment.
- »El responsable ha de facilitar-vos el volant per anar a la mútua d'accidents de treball o als centres concertats.
- »El comandament de la persona accidentada ha d'ajudar a omplir les dades de l'accident i de l'accidentat en el formulari corresponent al responsable de recursos humans.

8. La prevenció dels accidents de treball és cosa de tots i totes

La prevenció dels riscos laborals i dels accidents de treball s'ha d'integrar en el conjunt de les activitats i decisions de les organitzacions i en tots els seus àmbits de la línia jeràrquica.

Per exemple:

- »Participant i col·laborant, per part del personal treballador, en la prevenció dels riscos laborals.
- »Informant i formant els treballadors dels riscos i de les mesures de prevenció aplicables.
- »Utilitzant adequadament els equips, eines, màquines, materials i substàncies perilloses.
- »Senyalitzant els possibles riscos.
- »Utilitzant equips de protecció individual quan els riscos no s'hagin pogut eliminar.

En situacions de dubte o urgència davant d'un accident de treball, podeu trucar:

Al responsable de recursos humans.

A la mútua d'accidents de treball de l'ajuntament.

I en general, per a qualsevol situació d'urgència, també podeu trucar al 112.

9. Protecció dels treballadors especialment sensibles

L'ajuntament ha de garantir que les condicions de treball sota les que desenvolupa les tasques assignades la persona empleada no suposin un risc per a la seva seguretat, la dels seus companys i la de tercers.

Amb aquesta finalitat, adoptarà les mesures preventives adients per tal d'eliminar els riscos o reduir-los. En aquest sentit, no sols ha de considerar les condicions de treball (riscos o factors de risc), sinó també la sensibilitat especial que pugui presentar una determinada persona en el treball.

Aquests riscos afegits de certes persones amb determinades situacions biològiques individuals, de caràcter temporal o permanent, detectades per mitjà de la vigilància de la salut, portaran a l'adopció de mesures preventives complementàries per garantir que el seu nivell de protecció sigui equivalent al de la resta de companys.

9.1. Protecció de la maternitat

La vida professional i l'embaràs són compatibles sempre que es donin les condicions adients.

Moltes dones treballen durant l'embaràs sense que es presentin complicacions. Però alguns treballs impliquen determinats riscos per a la seva seguretat i salut.

Treballar sense riscos depèn del tipus de treball desenvolupat i de l'estat de salut de la futura mare. Unes condicions que poden considerar-se acceptables en situacions normals poden deixar de ser-ho durant l'embaràs.

L'ajuntament considera de màxima importància totes les mesures adreçades a la protecció de la maternitat i, en concret, als col·lectius següents:

- »Dones embarassades.
- »Dones que hagin donat a llum recentment.
- »Dones en període de lactància.

Què cal fer en cas d'embaràs

Comuniqueu aquesta circumstància al responsable de recursos humans per tal que en el cas que la vostra activitat laboral comporti l'exposició a algun risc per al vostre embaràs o per al període de lactància, l'Ajuntament adopti les mesures necessàries en matèria de prevenció de riscos laborals.

9.2. Protecció dels menors

Els menors, amb edats compreses entre els 16 anys i els 18 anys, han de ser considerats com a treballadors especialment sensibles a determinats riscos, a causa del seu desenvolupament encara incomplet, la seva inexperiència i la seva immadura per avaluar els riscos existents o potencials, i per tant, són mereixedors de protecció especial, des del punt de vista de la llei de prevenció de riscos laborals.

Aquests treballadors necessiten d'un bon assessorament, informació i supervisió, així com uns llocs de treball adequats, segurs i saludables.

L'ajuntament, d'acord amb la normativa establerta en aquesta matèria, adoptarà en cada cas concret una sèrie de mesures i criteris per tal de portar a terme una prevenció eficient dels riscos específics que pot comportar l'activitat laboral d'aquests treballadors, i així garantir la seva seguretat i salut en el treball.

10. Vigilància de la salut

La Llei de prevenció estableix que «l'empresari ha de garantir als treballadors al seu servei la vigilància periòdica del seu estat de salut segons els riscos inherents al treball.»

Per aquest motiu, l'ajuntament ofereix al personal al seu servei una revisió mèdica específica. La periodicitat d'aquesta revisió s'ha de planificar en funció del risc inherent a què es troba exposat el treballador en el desenvolupament de la seva feina, així com al seu estat de salut.

Les mesures de vigilància i control de la salut del personal es porten a terme sempre respectant la confidencialitat de tota la informació relacionada amb el seu estat de salut.

Els objectius d'aquesta vigilància de la salut són:

- »Prevenir lesions i malalties.
- »Tractar qualsevol afecció o lesió per evitar que esdevingui crònica.
- »Ajudar a la recerca i aplicació de mesures correctores.

A l'Ajuntament fem Prevenió de Riscos Laborals

Model de manual d'acollida en Prevenió de Riscos Laborals

Aquest document és un manual adreçat a tots els treballadors de les entitats locals amb l'objectiu de donar a conèixer aspectes relatius a la prevenió de riscos laborals com ara la política en aquest camp de l'ens local; els drets i les obligacions del personal en matèria preventiva; les línies bàsiques d'actuació en cas d'emergència; els riscos generals, i les mesures de protecció adients, així com altres aspectes més específics sobre la prevenió de riscos però d'interès per a tots els empleats.

